

काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, समाजशास्त्र समूह, ७ तह, समाजशास्त्रीपदको खुल्ला तथा समावेशी र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।

भाग १ - लिखित परीक्षा

पूर्णांक: २००

भाग २ - अन्तर्वार्ता

पूर्णांक: ३०

परीक्षाको योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अंक भार	समय	पूर्णांक	उतिर्णांक
प्रथम	नेपालको प्रशासन र व्यवस्थापन	छोटो उत्तर	८	८ प्रश्न = अंक ५X ४० अंक	३ घण्टा	१००	४०
		लामो उत्तर	४	४ प्रश्नX १० = अंक ४० अंक			
		विश्लेशनात्मक लामो उत्तर	१	१ प्रश्नX २० = अंक २० अंक			
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	छोटो उत्तर	८	८ प्रश्न = अंक ५X ४० अंक	३ घण्टा	१००	४०
		लामो उत्तर	४	४ प्रश्नX १० = अंक ४० अंक			
		विश्लेशनात्मक लामो उत्तर	१	१ प्रश्नX २० = अंक २० अंक			

१. यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिईनेछ ।
२. प्रथमपत्र प्रशासन र व्यवस्थापन विषयको पाठ्यक्रम सवै समूहका लागि समान हुनेछ, तर दितियपत्र समूह सम्बन्धी पाठ्यक्रम समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ ।
३. प्रथम पत्र प्रशासन र व्यवस्थापन विषयको परीक्षा सबै सेवा समूहको संयुक्त भिन्दाभिन्दै पनि हुन सक्नेछ ।
४. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा दुवै हुन सक्नेछ ।
५. यथासम्भव प्रश्नहरु नेपालको सन्दर्भमा सोधिनेछ ।
६. दुवै पत्रका प्रश्नहरु ज्ञान तह (Knowledge Level) र विश्लेषण तह (Analytical Level) का हुनेछन् ।
७. यसपाठ्यक्रममाजेसुकैलिखिएकोभएतापनिपाठ्यक्रममा परेका ऐन नियमहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
८. पाठ्यक्रम लागु मिति २०७४ आश्विन देखि ।

काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, समाजशास्त्र समूह, ७ तह, समाजशास्त्रीपदको खुल्ला तथा समावेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र :- सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन (अंक १००)

समय - ३ घण्टा

खण्ड - क (५० अंक)

१। सार्वजनिक प्रशासन

१.१ सरकारको अर्थ, शक्ति पृथकीकरण र शक्ति सन्तुलनको अवधारणा

१.२ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा

१.२.१ परिचय

१.२.२ उद्देश्य

१.२.३ कार्य क्षेत्र र प्रमुख कार्यहरू

१.२.४ बिध्यमान समस्या र चुनौती तथा समाधानका उपायहरू

१.२.५ राजनीति तथा प्रशासन

१.२.५.१ नीति निर्माण, विश्लेषण तथा कार्यन्वयनमा प्रशासनको भूमिका

१.२.५.२ सार्वजनिक प्रशासन र राजनीति बीचको सम्बन्ध तथा सीमा

१.३ प्रशासनिक उत्तरदायित्व र जनमुखी प्रशासन

१.४ निर्णय प्रक्रिया

१.५ सार्वजनिक प्रशासनका महत्वपूर्ण पक्षहरू

१.५.१ समन्वय: औचित्य र तरिकाहरू

१.५.२ अधिकार प्रत्यायोजन

१.५.३ अधिकार निक्षेपण

१.५.४ सुपरिवेक्षण

१.५.५ अनुगमन तथा मूल्यांकन

१.५.६ वार्ता गर्ने तरिका तथा शीपहरू

१.६ अम्बुस्डम्यान (Ombudsman) को अवधारणा तथा कार्यहरू र यस सन्दर्भमा नेपालको अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको भूमिका

२. विकास प्रशासन

२.१ नेपालमा विकास प्रशासनको विकासक्रम र यसको प्रभावकारीता

२.२ नेपालको वर्तमान सन्दर्भमा विकास प्रशासनको सान्दर्भिकता र औचित्य

२.३ नेपालमा विकास प्रशासनका चुनौती तथा सम्भावनाहरू

२.४ नेपालको विकास प्रशासनको सुदृढीकरण को उपायहरू

२.५ विकास योजना तथा विकास परियोजना

२.५.१ योजना तर्जुमा, कार्यन्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन प्रक्रिया

२.५.२ विकास योजना तथा परियोजना बीचको सम्बन्ध

२.५.३ परियोजना चक्र

२.६ विकास प्रशासनको सन्दर्भमा परिवर्तन ब्यबस्थापनको आवश्यकता र परिवर्तन ब्यबस्थापन गर्दा सामना गर्नुपर्ने समस्याहरू र समाधान गर्न अवलम्बन गर्नुपर्ने उपायहरू

काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, समाजशास्त्र समूह, ७ तह, समाजशास्त्रीपदको खुल्ला तथा समावेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड - ख (५० अंक)

३. सार्वजनिक ब्यबस्थापन
  - ३.१ परिचय
  - ३.२ उद्देश्य
  - ३.३ कार्यहरु
  - ३.४ सार्वजनिक ब्यबस्थापनमा जनशक्तिको स्थान
  - ३.५ कार्य उत्प्रेरणाको अवधारणा र उपायहरु
  - ३.६ संघीय शासन प्रणालीको सन्दर्भमा कर्मचारी ब्यबस्थापनका चुनौतीहरु
  - ३.७ ब्यबस्थापकीय क्षमता विकास र नेत्रित्व क्षमता विकास
    - ३.८ समय व्यवस्थापन, ज्ञान व्यवस्थापन, प्रतिभा व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन, श्रोत व्यवस्थापन कार्य सम्पादन व्यवस्थापन र तनाव व्यवस्थापन
    - ३.९ कर्मचारीमा सकारात्मक सोचको विकासको आवश्यकता र बिधि
    - ३.१० ब्यबस्थापनमा सूचना, संचार र प्रविधिको महत्व
४. ब्यबस्थापकीय विधिहरु
  - ४.१ संगठन तथा ब्यबस्थापन पद्धति र यसका आधारभूत अन्तर्वस्तुहरु
  - ४.२ ब्यबस्थापन परीक्षण
  - ४.३ कार्यालय समयको लचकता
  - ४.४ सम्पूर्ण गुणस्तर ब्यबस्थापन
  - ४.५ कार्य सम्पादन सम्झौता
  - ४.६ Contracting-out / Out-sourcing

काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, समाजशास्त्र समूह, ७ तह, समाजशास्त्रीपदको खुल्ला तथा समावेशी र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

दोस्रो पत्र : सेवा सम्बन्धी

(Sociology/Anthropology, कानून तथा KUKL सम्बन्धि)

Section A- 30 Marks

1. Basic Concept of Sociology/Anthropology
  - 1.1 Definition, scope and application of sociology/anthropology
  - 1.2 Branches of sociology/anthropology and relation with other social sciences
  - 1.3 Concepts: Society, Culture, Community, Associations, Group, Institutions, Social structure, Social system, Status and Roles, Norms and Values.
  - 1.4 Scope of applied sociology/anthropology
  - 1.5 Social policy and planning
  - 1.6 Sociology/anthropology in action
2. Social Research
  - 2.1 Types and methods of scientific research
  - 2.2 Research design
  - 2.3 Theory, hypothesis and variables
  - 2.4 Research ethics
3. Sociological/Anthropological Theories
  - 3.1 Structural/ Functionalism
  - 3.2 World system and dependency
  - 3.3 Action theory
  - 3.4 Conflict theory/Marxism
  - 3.5 Symbolic interactionism
  - 3.6 Post modernism
4. Roles of Sociologists/Anthropologists in Development
  - 4.1 Sociologist /Anthropologist as a development facilitator
  - 4.2 Motivation skill
  - 4.3 Communication skill
  - 4.4 Leadership quality
  - 4.5 Managerial skill

काठमाडौँ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, समाजशास्त्र समूह, ७ तह, समाजशास्त्रीपदको खुल्ला तथा समावेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

Section B- 20 Marks

5 Nature of Nepali Society and Trends

- 5.1 Social composition of population
- 5.2 Social, cultural, economic and educational institutions
- 5.3 Health and Sanitation
- 5.4 Pluralism, diversity and identity

6 Current Issues of Nepali Society

- 6.1 Process of nation building/ Regional autonomy/Federalism
- 6.2 Social inclusion/exclusion
- 6.3 Gender and development
- 6.4 Good governance
- 6.5 Conflict management

Section C- 20 Marks

7 Training

- 7.1 Concept of training and training need assessment
- 7.2 Training program planning/management
- 7.3 Training for sustainable development
- 7.4 Training tools/materials
- 7.5 Scope of training in program implementation

8 Monitoring and Evaluation

- 8.1 Basic concepts of Monitoring and Evaluation
- 8.2 Monitoring and Evaluation techniques and tools
- 8.3 Process of Monitoring and Evaluation

Section D- 20 Marks

9 Institution Building

- 9.1 Group/Team work and mobilization
- 9.2 Process of local organization building
- 9.3 Institution development plan formation and execution

काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा, समाजशास्त्र समूह, ७ तह, समाजशास्त्रीपदको खुल्ला तथा समावेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

10 Development Planning

- 10.1 History of planned development in Nepal
- 10.2 Project development and management
- 10.3 Millennium Development Goal (MDG), Education for all (EFA), Poverty alleviation fund (PAF)
- 10.4 Sustainable development
- 10.5 Decentralization and local development
- 10.6 Current periodic plan

Section E- 10 Marks

11. कानून तथा काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड सम्बन्धी

- 11.1 खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग
- 11.2 काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड
- 11.3 आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय
- 11.4 काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि र सांगठनिक संरचना
- 11.5 काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका प्रबन्धपत्र
- 11.6 काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका नियमावली
- 11.7 काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका सेयरधनीहरु बिचको सम्झौता
- 11.8 काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड र काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड बीचको **Lease Agreement** र अनुमतिपत्र
- 11.9 कर्मचारी प्रशासन विनियमावली, २०६४
- 11.10 आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६४